

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371)7388624 • fakss (+371)7388634 • e-pasts: tpkc@apollo.lv

A/S „Hansabanka”
Balasta dambis 1a
Rīga, LV – 1048

(...)

2006.gada 26.septembrī

Nr.30 -lg

Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk – *PTAC*) 2006.gada 22.maijā saņemts (...) iesniegums, kurā *PTAC* izteikts lūgums izskatīt iespēju saņemt kompensāciju par zaudējumiem, kas (...) nodarīti sakarā ar naudas līdzekļu nelikumīgu noņemšanu no (...) debetkartes.

PTAC ir izvērtējis (...) iesniegumam pievienoto dokumentu kopijas, kā arī pieprasījis un 2006.gada 27.jūnijā saņēmis paskaidrojumu no AS „Hansabanka”. Vienlaikus *PTAC* saskaņā ar *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* (turpmāk – *PTAL*) 25.panta ceturtās daļas 6.punkta noteikumiem ir izvērtējis starp (...) un AS „Hansabanka” 2003.gada 14.jūlijā noslēgtā Kartes līguma Nr.(...) (turpmāk – *Līgums*) un pašlaik patērētājiem piedāvāto kartes līguma projektu (turpmāk – *Līguma projekts*) atbilstību *PTAL* un citu normatīvo aktu prasībām.

(...)

PTAC, izskatot lietas materiālus, konstatē:

- 1) (...)
- 2) (...)
- 3) (...)
- 4) (...)
- 5) (...)

6) Savā 2006.gada 2.augusta paskaidrojumā sakarā ar *PTAC* veikto līguma noteikumu izvērtējumu AS „Hansabanka” norāda, ka tas, ka AS „Hansabanka” patērētājiem piedāvā tipveida līguma projektus, nepierāda, ka līgumu noteikumi ir netaisnīgi. AS „Hansabanka” paskaidro, ka neierobežo klientu tiesības ietekmēt līgumu noteikumus. AS „Hansabanka” uzsver, ka ņemama vērā ir arī līgumu specifika. Vienlaikus AS „Hansabanka” ir pievienojusi savam paskaidrojumam arī jauno līguma projektu.

Attiecībā uz *Līguma projekta* 5.2.apakšpunkta noteikumiem AS „Hansabanka” norāda, ka klientam ir nepieciešams noteikt par pienākumu savlaicīgi reaģēt un ziņot bankai par neatbilstību starp reāli veiktajām operācijām un summu atspoguļojumu konta izrakstā vai konta atskaitē. Turklāt maksājumu karšu lietošanu un apkalpošanu

lielā mērā nosaka starptautisko maksājumu karšu lietošanas noteikumi. AS „Hansabanka” pieļauj iespēju *PTAL* 27.pantā minēto termiņu paredzēt attiecībā uz kartes fiziskiem trūkumiem vai tehniskiem defektiem. Tomēr bezskaidras naudas norēķinu, izmantojot starptautiskās maksājumu kartes, apstrīdēšanas kārtību reglamentē starptautiski karšu standarti, kas attiecas ne tikai uz banku, bet arī uz maksājumu karšu apkalpotājiem visā pasaulē;

Līguma projekta 3.1.6.apakšpunktā ir noteikts klienta pienākums ne retāk kā reizi mēnesī saņemt vai izdrukāt atskaiti un/vai konta izrakstu un pārbaudīt to. Maksājumu karšu norēķinos tiek iesaistītas trešās personas, un starptautisko maksājumu karšu organizāciju prasību un noteikumu piemērošana nevar tikt uzskatīta par Bankas sniegtu neatbilstošu pakalpojumu. Savukārt gadījumos, kad klients par darījuma neatbilstību ziņos tikai divus gadus pēc neatbilstības konstatēšanas, tas neatbilstu pakalpojuma būtībai un būtu nesamērīgs tiesību izlietojums no klienta puses, kas nevar tikt apmierināts no Bankas neatkarīgu apstākļu dēļ;

AS „Hansabanka” paskaidrojumā informē, ka ir papildinājusi *Līguma projekta* 5.2., 6.3.apakšpunktu un 8.punkta noteikumus;

Attiecībā uz *Līguma un Līguma projekta* 11.7.apakšpunktā ietverto šķīrējtiesas klauzulu AS „Hansabanka” norāda, ka:

1)*Līguma un Līguma projekta* 11.7.apakšpunkta noteikumi paredz strīdu izskatīšanu tiesā vai šķīrējtiesā pēc prasītāja izvēles;

2)Eiropas Padomes 1993.gada 5.aprīļa direktīvas Nr.93/13/EEC Par netaisnīgiem līguma noteikumiem patērētāju līgumos un *PTAL* 6.panta trešās daļas 7.punkta noteikumi nosaka, ka par netaisnīgiem uzskatāmi tikai tādi noteikumi, kas izslēdz vai kavē patērētāja tiesības griezties tiesā vai patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs, paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā. Savukārt *Līguma un Līguma projekta* 11.7.apakšpunkta noteikumi neparedz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā. Banka uzskata, ka *PTAL* tiesību normas nevar tikt tulkotas pārāk plaši, bet gan atbilstoši to jēgai;

3)Latvijas Komerčbanku asociācijas šķīrējtiesa ir atbilstoši Latvijas Republikas tiesību aktiem izveidota šķīrējtiesa, kas reģistrēta šķīrējtiesu reģistrā;

4)visus strīdus uz domstarpības AS „Hansabanka” cenšas atrisināt ar pašu klientu, neiesaistot patērētāju tiesību aizsardzības iestādes vai tiesu. Tomēr AS „Hansabanka” ir nepieciešams nodrošināties pret klientiem, kas vieglprātīgi un neuzmanīgi attiecas pret sniegtajiem pakalpojumiem, paļaujoties uz patērētāju tiesību aizsargājošo normu darbību.

(...)

PTAC kompetencē saskaņā ar *PTAL* 25.panta ceturtās daļas 4. un 6.punkta noteikumiem ietilpst par patērētāju tiesību pārkāpumiem saņemto patērētāju iesniegumu izskatīšana, palīdzības sniegšana patērētājiem konfliktu risināšanā ar ražotājiem, pārdevējiem vai pakalpojumu sniedzējiem, kā arī patērētāju likumīgo prasību izpildes pieprasīšana, un patērētāju tiesību ievērošanas uzraudzība līgumu projektos un līgumos, ko patērētāji slēdz ar ražotājiem, pārdevējiem vai pakalpojumu sniedzējiem, arī normatīvajos aktos paredzēto darbību veikšana, lai ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs grozītu līguma projektu vai pārtrauktu pildīt līguma noteikumus, ja līguma projektā vai noslēgtajā līgumā konstatēti netaisnīgi vai

neskaidri noteikumi. Patērētāja tiesību pārkāpumi uzskaitīti *PTAL* 3.pantā. Ņemot vērā iepriekš minēto, *PTAC* savas kompetences ietvaros ir izvērtējis lietas apstākļus, kā arī saņemtos paskaidrojumus un norāda sekojošo:

(...)

PTAC saskaņā ar *PTAL* 25.panta ceturtās daļas 6.punkta noteikumiem ir izvērtējis *Līguma* un *Līguma projekta* (t.sk., arī AS „Hansabanka” *PTAC* iesniegtā labotā *līguma projekta*) atbilstību *PTAL* un citu normatīvo aktu prasībām.

Saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punkta noteikumiem „*patērētāju tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi*”. Saskaņā ar *PTAL* 6.panta pirmo daļu „*ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.*”

No lietas apstākļiem izriet, ka AS „Hansabanka” patērētājiem piedāvā tipveida *līguma* noteikumus, kas saskaņā ar *PTAL* 6.panta piektās daļas noteikumiem uzskatāmi par neapspriestiem. Arī no konkrētās lietas apstākļiem izriet, ka ar ... noslēgtais *Līgums* ir iepriekš sastādīts tipveida *līgums*, kura noteikumi nav tikuši ar ... apspriesti.

Attiecībā uz AS „Hansabanka” paskaidrojumā sniegto viedokli *PTAC* norāda, ka *PTAL* un citu normatīvo aktu noteikumi neaizliedz tipveida *līgumu* piedāvāšanu patērētājiem. Līdz ar to komersants ir tiesīgs izvēlēties jebkuru sev ērtāko *līguma* formu, ar nosacījumu, ka tipveida *līgums* nedrīkst sevī ietvert netaisnīgus *līguma* noteikumus.

PTAC atbilstoši *PTAL* 6.panta ceturtās daļas noteikumiem ir ņēmis vērā Karšu lietošanas *līguma* specifiku, AS „Hansabanka” paskaidrojumā minēto, kā arī AS „Hansabanka” jau labprātīgi veiktos grozījumus *Līguma projektā*.

Līguma 6. un *Līguma projekta* 6.2.apakšpunkta mainītā redakcija paredz gadījumus, kad patērētājs ir atbildīgs par ar Karti izdarītajām operācijām, savukārt turpmāk punkta apakšpunktos uzskaitīti operāciju piemēri. *Līguma projekta* 6.2.3.apakšpunkta noteikums paredz, ka par gadījumu, kad patērētājs ir rīkojies ļaunprātīgi vai neuzmanīgi ir uzskatāms gadījums, kad „*Karte ir pazaudēta, nozagta vai citādi izgājusi no turējuma...un Kartes lietotājs vai Klients nav par to šajos noteikumos noteiktajā kārtībā paziņojis Bankai.*” Līdzīgu noteikumu paredz arī *Līguma* 6.punkta noteikumi: „*...Klients ir pilnībā atbildīgs par visām ar Karti izdarītajām Operācijām...*”.

Attiecībā uz mainīto *Līguma projekta* redakciju *PTAC* norāda, ka, lai arī patērētāja un kredītiestādes interesēs ir tas, lai patērētājs par kartes zādzību vai pazušānu paziņotu pēc iespējas ātrāk, tomēr kredītiestādei ir jāatbild par to, lai operācijas ar maksājuma karti tiktu veiktas tiesiski – ar identifikācijas apstiprinājumu (paraksts vai PIN kods). AS „Hansabanka” nevar izslēgt savu atbildību gadījumā, ja komersanta, ar kuru noslēgts *līgums* par norēķinu karšu pieņemšanu, darbinieks nav veicis parakstu salīdzināšanu uz kartes un uz kvīts, kā rezultātā ir prettiesiski debetētas naudas summas no patērētāja konta, tikai tādēļ, ka patērētājs nav paspējis telefoniski vai rakstiski paziņot par kartes zādzības vai pazušānas faktu bankai.

PTAC norāda, ka saskaņā ar *PTAL* 31.¹ panta trešās daļas noteikumiem „*Kredītiestāde, kura patērētājam izsniegusi maksājumu karti, ir atbildīga par ļaunu*

nolūku, kā arī neuzmanību, ko tā pieļāvusi, sniedzot pakalpojumu saistībā ar patērētājam izsniegto maksājumu karti.” Līdz ar to patērētājs nevar būt atbildīgs par visām ar karti veiktajām operācijām, ja vien kredītiestāde nepierāda to, ka patērētājs ir rīkojies neuzmanīgi vai ar ļaunu nolūku atbilstoši šā panta otrās daļas noteikumiem.

Tāpat arī tagadējā mainītā *Līguma projekta* 6.2.apakšpunkta redakcija būtu jāprecizē, norādot, ka „*Klients ir pilnībā atbildīgs par operācijām, kas izpildītas, ievērojot līguma noteikumus, un ja Klients vai Kartes lietotājs ir rīkojies ar ļaunu nolūku vai neuzmanīgi...*”.

PTAC norāda, ka šādi citētie *Līguma* 6.punkta un *Līguma projekta* 6.2.3.apakšpunkta noteikumi nostāda patērētāju savu interešu aizsardzībai neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām, jo liek patērētājam atbildēt par ar maksājuma karti veiktajiem darījumiem arī tajos gadījumos, kad patērētājam piederošā maksājuma karte tikusi izmantota prettiesiski un patērētājs attiecīgo darījumu nav apstiprinājis ar kartes identifikācijas, un nav rīkojies ar ļaunu nolūku vai neuzmanīgi. Saskaņā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punktu citētie *Līguma* 6. un *Līguma noteikumu* 6.2.3.apakšpunkta noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu un atbilstoši *PTAL* 6.panta trešās daļas 1.punktam ir uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem.

Mainītā *Līguma projekta* 6.3.apakšpunkts paredz, ka „*...Klients atbild par visām Operācijām un zaudējumiem līdz telefoniska paziņojuma izdarīšanas brīdim, ja 15 (piecpadsmit) kalendāro dienu laikā pēc telefoniska paziņojuma iesniegšanas iesniedz rakstisku pieteikumu Bankai. Ja šajā termiņā rakstisks pieteikums netiek iesniegts, Klients atbild par visām Operācijām un zaudējumiem līdz rakstiska pieteikuma iesniegšanas dienai....*”. *Līguma* 6.punkta noteikums paredz, ka „*...Klients atbild par visām Operācijām ar Karti un zaudējumiem līdz rakstiska pieteikuma par kartes nozaudēšanu/zādzību saņemšanai Bankā.....*”

Attiecībā uz mainīto *Līguma projekta* redakciju *PTAC* vērš AS „Hansabanka” uzmanību uz iepriekš minēto un norāda, ka, lai arī gan klienta, gan bankas interesēs ir tas, lai patērētājs par kartes zādzību vai pazušanu paziņotu pēc iespējas ātrāk, tomēr bankai ir jāatbild par to, lai operācijas ar karti tiktu veiktas tiesiski – ar identifikācijas apstiprinājumu (paraksts vai PIN kods). AS „Hansabanka” nevar izslēgt savu atbildību gadījumā, ja komersanta, ar kuru noslēgts līgums par norēķinu karšu pieņemšanu, darbinieks nav veicis parakstu salīdzināšanu uz kartes un uz kvīts, kā rezultātā ir prettiesiski debitētas naudas summas no patērētāja konta, tikai tādēļ, ka patērētājs nav paspējis telefoniski vai rakstiski paziņot par kartes zādzības vai pazušanas faktu bankai.

PTAC norāda, ka atbilstoši *PTAL* 31.¹ panta otrās un trešās daļas noteikumiem patērētājs nevar būt atbildīgs par visām ar karti veiktajām operācijām, ja vien banka nepierāda to, ka patērētājs ir rīkojies neuzmanīgi vai ar ļaunu nolūku.

PTAC norāda, ka šāds *Līguma* 6.punkta un *Līguma projekta* 6.2.3.apakšpunkta noteikums nostāda patērētāju savu interešu aizsardzībai neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām, jo liek patērētājam atbildēt par ar maksājuma karti veiktajiem darījumiem arī tajos gadījumos, kad patērētājam piederošā maksājuma karte tikusi izmantota prettiesiski un patērētājs attiecīgo darījumu nav apstiprinājis ar kartes identifikācijas apstiprinājumu (PIN kods vai paraksts), un nav rīkojies ar ļaunu

nolūku vai neuzmanīgi. Saskaņā ar *PTAL* 5.panta otro daļu citētie *Līguma* 6. un *Līguma noteikumu* 6.2.3.apakšpunkts ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu un atbilstoši *PTAL* 6.panta trešās daļas 1.punktam (kontekstā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punktu) ir uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem.

Iepriekš minēto apliecina arī ar Latvijas Bankas padomes 2001.gada 13.septembra lēmumu Nr.89/9 apstiprinātās „*Rekomendācijas darījumu veikšanai ar elektroniskajiem maksāšanas līdzekļiem*” (turpmāk – *Rekomendācijas*) 4.4.apakšpunkta noteikumi.

Līguma projekta 8.1.apakšpunkta AS „Hansabanka” izmainītā redakcija paredz, ka „**Banka patur tiesības jebkurā laikā vienpusēji grozīt šos noteikumu, Cenrādi un Kartes limitus.** Klienta tiesības un pienākums ir sekot šo noteikumu, Cenrāža un Kartes limitu izmaiņām. Informācija par izmaiņām un spēkā esošiem noteikumiem, Cenrādi un Bankas noteiktajiem maksimālajiem Kartes limitiem ir pieejama Bankas telpās Bankas darba laikā. Informācija par izmaiņām šajos noteikumos Klientam un Kartes lietotājam tiek paziņota Bankas internetbankā (www.hanzanet.lv vai www.telehansanet saskaņā ar Attālināto bankas pakalpojumu līgumu), kā arī pieejama Bankas telpās Bankas darba laikā un Bankas mājas lapā: www.hansabanka.lv. Ja 30 (trīsdesmit) kalendārās dienas pēc paziņošanas Klientam par izmaiņām šajos noteikumos Klients nav rakstiski pieprasījis Līguma izbeigšanu, uzskatāms, ka Klients pieņēmis izmaiņas noteikumos un atzīst tās sev par saistošām.” *Līguma* 8.punktā paredzēts, ka „Banka patur tiesības jebkurā laikā vienpusēji grozīt šos noteikumus, Cenrādi un Kartes limitus. Klienta tiesības un pienākums ir sekot šo noteikumu, Cenrāža un Kartes limitu izmaiņām. Informācija par izmaiņām un spēkā esošajiem noteikumiem, Cenrādi un Bankas noteiktajiem maksimālajiem Kartes limitiem ir pieejama Bankas telpās Bankas darba laikā, kā arī Bankas mājas lapā: www.hansabanka.lv”. Tāpat arī *Līgumā* un *Līguma projekta* 8. un 8.2.apakšpunktos paredzēts, ka paturot vai Kartes lietotājam lietojot Karti, Klients ir pilnībā piekritis visām izmaiņām.

PTAC norāda, ka arī AS „Hansabanka” izlabotajā redakcijā nav novērsta *Līguma projekta* 8.1.apakšpunkta neatbilstība *PTAL*, jo līguma noteikums, kas atļauj vienai līgumslēdzēju pusei vienpusēji grozīt līguma noteikumus saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 12.punktu ir uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu, kas rada būtisku neatbilstību līgumslēdzēju pušu savstarpējās attiecībās par sliktu patērētājam un ir pretrunā ar labticīguma prasībām.

PTAC norāda, ka AS „Hansabanka” ir tiesīga mainīt patērētājiem piedāvātos līgumu projektus un pakalpojumu cenas, bet atbilstoši iepriekš minētajam nav tiesīga izdarīt grozījumus jau noslēgta līguma ar patērētāju būtiskos līguma noteikumos, iepriekš savstarpēji nevienojoties ar patērētāju par grozījumiem līgumā. Turklāt kartes limita grozījumi ir uzskatāmi par būtisku līguma noteikumu grozījumiem.

Vienlaikus *PTAC* norāda, ka joprojām nav noteikta kārtība, kādā klients tiek individuāli informēts par izmaiņām līgumā gadījumā, ja ar klientu nav noslēgts Attālināto bankas pakalpojumu līgums.

Tādējādi šāds *Līguma* 8.punkts un *Līguma projekta* 8.1.apakšpunkta noteikumi, kas paredz AS „Hansabanka” tiesības vienpusēji grozīt līguma noteikumus, patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā labticīguma prasībām (*PTAL* 5.panta otrās

daļas 5.punkts). Līdz ar to saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 1. un 12.punktu tie ir netaisnīgi līguma noteikumi, un AS „Hansabanka” tie būtu jāpārtrauc pildīt ar patērētājiem noslēgtajos līgumos, kā arī jāgroza patērētājiem piedāvātajos līgumu projektos.

Attiecībā uz *Līguma projekta* 11.6.apakšpunkta noteikumu *PTAC* norāda, ka tajā noteiktais termiņš – 30 dienas patērētāja pretenzijas izskatīšanai neatbilst Ministru kabineta 2006.gada 1.augusta noteikumu Nr.631 „*Kārtība, kādā piesakāms un izskatāms patērētāja prasījums par līguma noteikumiem neatbilstošu precī vai pakalpojumu*” 15.punkta noteikumiem, kas nosaka, ka atbilde uz patērētāja prasījuma pieteikumu sniedzama desmit dienu laikā no prasījuma pieteikuma saņemšanas brīža. Līdz ar to arī minētais *Līguma projekta* 11.6.apakšpunkta noteikums AS „Hansabanka” būtu jāgroza, paredzot normatīvajos aktos noteikto atbildes sniegšanas termiņu uz patērētāja prasījuma pieteikumu.

Līguma 11.punkta un *Līguma projekta* 11.7.apakšpunkta noteikums paredz, ka „*Ja strīdu nevar atrisināt sarunu ceļā, tas tiks izšķirts pēc prasītāja izvēles LR tiesās saskaņā ar LR spēkā esošiem tiesību aktiem vai Latvijas Komerčbanku asociācijas šķīrējtiesā saskaņā ar šīs šķīrējtiesas nolikumu un reglamentu. Šķīrējtiesnešu skaits – viens.*”

PTAC attiecībā uz AS „Hansabanka” paskaidrojumā minēto norāda, ka, lai arī šajā gadījumā ir formāli novērsta neatbilstība *PTAL* 6.panta trešās daļas 7.punkta noteikumiem, tomēr arī konkrētās šķīrējtiesas klauzulas sekas ir identiskas ar šķīrējtiesas klauzulas, kas pieļauj strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā sekām: prasītājs ir pakalpojuma sniedzējs, prasība tiek celta šķīrējtiesā, un patērētājs nevar „izvairīties” no šķīrējtiesas procesa. Tāda klauzulas redakcija teorētiski paredz (bet praksē tā notiek gandrīz katrā gadījumā), ka var tikt aizskartas tieši tās pašas patērētāja intereses, kuras tiek aizskartas klasiskās šķīrējtiesas klauzulas gadījumā. Šādu viedokli apstiprina arī Administratīvā rajona tiesa (Administratīvās rajona tiesas 2005.gada 12.augusta spriedums lietā Nr. A42241705 (A2417-05/13)), 14.1.punkts) norādot, ka „*patērētāja izvēles brīvība varētu realizēties tikai tādā gadījumā, ja šajās [līguma punktā norādītājās] tiesību sargājošajās iestādēs vērstos pats patērētājs. Savukārt gadījumā, ja pakalpojuma sniedzējs.....strīda risināšanai izvēlētos vērsties šķīrējtiesā, patērētājam būtu bijusi liegta izvēles brīvība strīda risināšanas iestādes izvēlē.*”

Iepriekš minētais izriet arī no *Civilprocesa likuma* 132.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem, kas nosaka, ka tiesnesis atsakās pieņemt prasības pieteikumu, ja puses likumā noteiktajā kārtībā vienojušās par strīda izskatīšanu šķīrējtiesā.

Tāpat arī *PTAC* norāda, ka *PTAL* 6.panta trešās daļas noteikumi paredz tikai indikatīvu sarakstu par noteikumiem, kas uzskatāmi par savstarpēji neapspriestiem. Par netaisnīgu līguma noteikumu saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 1.punkta noteikumiem ir uzskatāms jebkurš neapspriests līguma noteikums, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu. *PTAC*, ņemot vērā iepriekš secināto, norāda, ka arī minētā šķīrējtiesas klauzula, kas paredz strīdu izskatīšanu tiesā vai šķīrējtiesā pēc prasītāja izvēles, ir pretrunā ar pušu tiesiskās vienlīdzības principu, jo gadījumā, ja AS „Hansabanka” izvēlas strīdu izskatīt šķīrējtiesā patērētājam praktiski nav nekādas iespējas izvairīties no strīda izskatīšanas šķīrējtiesā, kā arī tā sekām (ne šķīrējtiesas spriedums, ne tiesas lēmums par izpildraksta izsniegšanu nav pārsūdzams). Līdz ar to *Līguma* 11.punkts un *Līguma projekta* 11.7.apakšpunkts ir pretrunā ar

labticīguma prasībām un nostāda patērētāju savu tiesību realizācijai neizdevīgā stāvoklī (*PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punkts).

PTAC neapšaubā AS „Hansabanka” paskaidrojumā minēto, ka Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesa ir atbilstoši Latvijas Republikas tiesību aktiem izveidota šķīrējtiesa, kas reģistrēta šķīrējtiesu reģistrā, tomēr *PTAC* pienākums saskaņā ar vienlīdzības principu ir pieņemt vienādus lēmumus attiecībā pret personām, kas atrodas vienādos apstākļos. Tā kā *PTAC* savos lēmumos līdz šim ir atzinis par netaisnīgiem identiska satura noteikumus (piemēram, *PTAC* 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.28-lg), tad arī konkrētajā gadījumā *PTAC* ir jāievēro līdzšinējā prakse un jāatzīst *Līguma* un *Līguma projekta* 11. un 11.7.apakšpunktu noteikumi par netaisnīgiem līguma noteikumiem.

Vienlaikus *PTAC* norāda, ka *Civilprocesa likums* paredz arī alternatīvus līdzekļus šķīrējtiesas procesam, piemēram, saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā.

Tādējādi šādi līguma noteikumi nostāda patērētāju savu tiesību realizācijai neizdevīgā stāvoklī un atbilstoši *PTAL* 6.panta trešās daļas 1. un 7.punkta noteikumiem (kontekstā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punkta noteikumiem) uzskatāmi par netaisnīgiem.

(...)

Ņemot vērā iepriekš minēto *Līguma* un *Līguma projektu* izvērtējumu, *PTAC* saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punktu, 5.panta otrās daļas 5.punktu, 6.panta pirmo un ceturto daļu, 6.panta trešās daļas 1., 7. un 12.punktu, piekto, sesto un septīto daļu un pamatojoties uz *PTAL* 25.panta ceturtais daļas 6.punktu un astotās daļas 1.punktu, desmito daļu

uzdod AS „Hansabanka”:

- 1) pārtraukt pildīt šajā administratīvajā aktā konstatētos netaisnīgos *Līguma* 6., 8. un 11.punktu noteikumus ar (...) noslēgtajā *Līgumā*;
- 2) pārtraukt pildīt identiska satura noteikumus, kā šajā administratīvajā aktā norādītie netaisnīgie *Līguma* 6., 8. un 11.punktu noteikumi ar citiem patērētājiem noslēgtajos līgumos;
- 3) **mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas** grozīt šajā administratīvajā aktā konstatētos netaisnīgos *Līguma projekta* 6.2.3., 6.3., 8.1. un 11.7.apakšpunktu noteikumus patērētājiem piedāvātos līguma projektos;
- 4) sniegt informāciju *PTAC* par administratīvā akta izpildi pirms administratīvā akta nolemjošās daļas 3.punktā noteiktā izpildes termiņa beigām atbilstoši *PTAL* 25.panta desmitās daļas noteikumiem (t.sk., iesniedzot arī grozīto līguma projektu).

Saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma* 70.panta pirmo daļu, 76.panta pirmo daļu un otro daļu, 79.panta pirmo daļu un *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* 25.panta pirmo daļu šo administratīvo aktu var apstrīdēt Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijā viena mēneša laikā kopš tā paziņošanas adresātam, iesniedzot

iesniegumu par administratīvā akta apstrīdēšanu *PTAC* (K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013).

Direktore (paraksts)
(zīmogs)

B. Vītoliņa

(...)

IZRAKSTS PAREIZS